

Sørg for at du og dine er **trygge i båt** hele sesongen!

RÅD OM EGEN SIKKERHET I BÅT

Skal du ut på sjøen i sommer? De siste årene har det vært rekordmange nordmenn ute i fritidsbåt. Sjøfartsdirektoratet er glade for at så mange velger å nyte båtlivet. Å ferdes på sjøen er stort sett en positiv og hyggelig opplevelse, men ulykkene viser at det kan være små marginer også på sjøen. De siste 10 årene har hvert år gjennomsnittlig 28 familier mistet én av sine kjære i forbindelse med bruk av fritidsbåt.

Sjøfartsdirektoratet har en nullvisjon og ønsker at du skal være trygg når du er ute med båt. Derfor har vi laget denne folderen for å gi deg noen gode råd. Her finner du også en sjekkliste du kan bruke for å se om du har husket det nødvendige før turen.

Vi ønsker deg en fin og trygg sommer på sjøen. God tur!

*Vennlig hilsen Sjøfartsdirektoratet
ved Knut Arild Hareide, sjøfartsdirektør
og Petter A. Søreng, seksjonssjef ved seksjon fritidsfartøy*

*Knut Arild Hareide
sjøfartsdirektør*

*Petter A. Søreng
seksjonssjef ved seksjon fritidsfartøy*

Utgitt av Sjøfartsdirektoratet april 2022

Besøksadresse: Smedasundet 50A, Haugesund
E-post: post@sdir.no Telefon: 52 74 50 00 www.sdir.no
Facebook og Instagram: [@vissjovett](https://www.facebook.com/vissjovett)

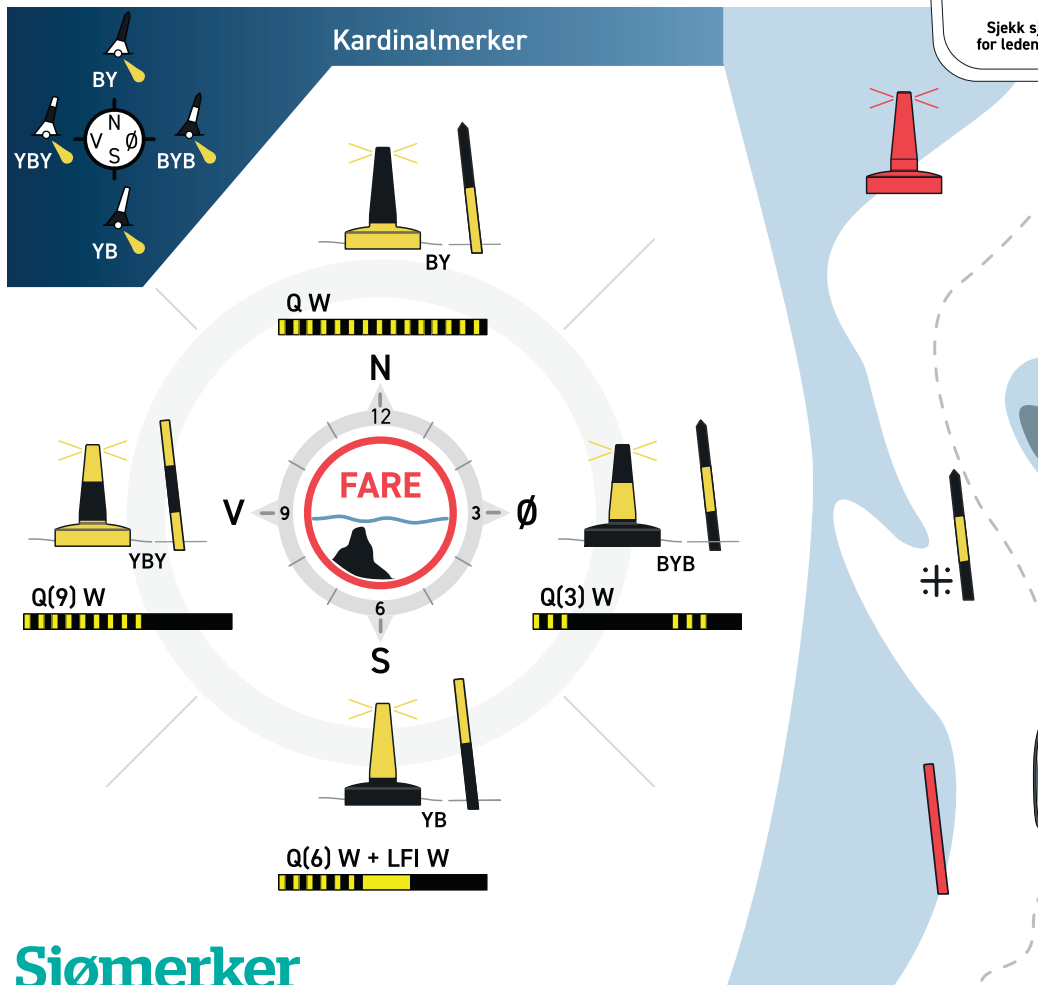
Sjekkliste for en sikker båttur

1.	Det er flyteutstyr til alle om bord i båten, og utstyret er sjekket og vedlikeholdt.	
2.	Jeg vet at vesten må være på når jeg oppholder meg utendørs i båter under 8 meter som er i fart.	
3.	Jeg har sjekket værmeldingen og forsikret meg om at det er trygt å dra på sjøen.	
4.	Jeg har satt meg inn i promillegrensene på sjøen og fører aldri båt i påvirket tilstand.	
5.	Jeg har en god leder / badestige på båten som jeg kan nå fra vannet, dersom jeg havner i sjøen.	
6.	Jeg har med meg vanntett kommunikasjonsutstyr, slik at jeg kan varsle i nødstilfeller. Telefonen min er ladet, har vanntett etui og er klar til bruk. Jeg har VHF-sertifikat og kan betjene maritim VHF-radio (dersom det finnes VHF om bord).	
7.	Jeg bruker båtens dødmannsknapp (dersom det er installert).	
8.	Båten har lanterner, og jeg vet at disse skal være tent fra solnedgang til soloppgang eller ved dårlig sikt.	
9.	Jeg vet hvordan jeg skal navigere ved å bruke kartplotter eller papirkart, og har sørget for å oppdatere kartene.	
10.	Jeg har med meg nok drivstoff.	
11.	Jeg har med nødvendig utstyr. Hvilket utstyr som er nødvendig, avhenger av type båt, type farvann og varighet på båtturen. Det kan feks. være lurt å ha med dregg, drivanker, lenseutstyr, tau, årer, brannslukkingsutstyr, redningsbøye, kniv, førstehjelpsutstyr, fløyte m.m.	
12.	Jeg har båtførerbevis dersom jeg er født i 1980 eller senere og skal føre en fritidsbåt med lengde over 8 meter eller med motor større enn 25 hk.	
13.	Jeg har fritidsskippercertifikat (D5L) om jeg skal føre fritidsbåt mellom 15-24 meter.	
14.	Jeg vet at fra 1. juni 2023 må alle som skal føre fritidsbåt (inkludert vannscooter) som kan oppnå en hastighet på 50 knop eller mer, ha høyhastighetsbevis.	
15.	Jeg er oppdatert på fartsgrensene langs sjøen. Kystverkets gratis-app BåtFart informerer om fartsgrenser og varsler om du kjører for fort.	
16.	Jeg avpasser farten etter forholdene og tar hensyn til mine omgivelser.	
17.	Jeg kjenner til sjømerkesystemet og vet hva staker og de forskjellige sjømerkene betyr.	
18.	Jeg kjenner til sjøveisreglene, inkludert reglene for hvem som skal vike på sjøen.	
19.	Jeg vet hvordan båten blir påvirket av vekt, og hvordan det er best å bevege seg om bord for at den ikke skal kantre (feks. at bare én person må reise seg om gangen i små båter).	
20.	Båt og motor er godt vedlikeholdt.	
21.	Alle ombord, også barn, vet hvordan de skal varsle i en nødssituasjon.	
22.	Jeg har fortalt noen hvor jeg skal, og hvor lenge jeg blir borte.	

Babord

Kjenner du til sjømerkesystemet?

Sjømerkesystemet viser deg hvor du kan ferdes sikkert på sjøen. Det gjelder å forstå de ulike anvisningene som gis av staker, lykter og andre merkeinnretninger.

Sjømerker

Kystverket sin gratis-app BåtFart gir deg oppdatert informasjon om fartsgrenser og kan varsle deg dersom du kjører for fort. Husk å oppdatere sjøkart.

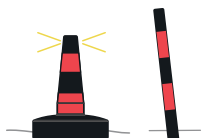
Ta kontakt med Kystverket dersom du oppdager feil på sjømerkene. Tlf. 22 42 23 31 E-post: navco@kystverket.no

Styrbord

Sjøkartet
s retning

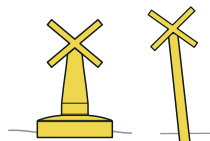
Frittliggende grunner

BRB

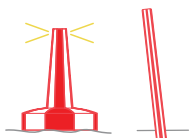
Spesialmerker

Y

Senterledsmerker

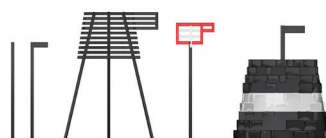
RW

Faste merker

B

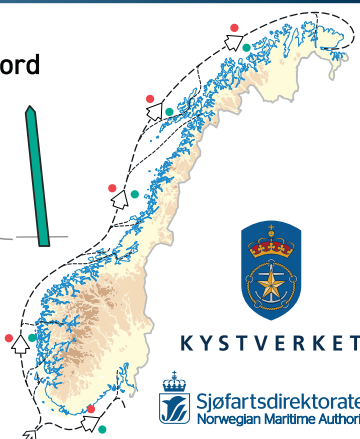
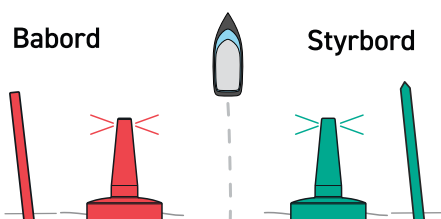
V

Lateralmerker

Babord

Styrbord

KYSTVERKET

Sjøfartsdirektoratet
Norwegian Maritime Authority

Båtførerprøven/båtførerbevis

Alle født i 1980 eller senere må ha båtførerbevis for å kunne føre båter som er lengre enn 8 meter eller har motoreffekt på 25 hk eller mer. Sjøfartsdirektoratet anbefaler alle å ta båtførerprøven. Et minimum av kunnskap er nødvendig for å ferdes trygt til sjøs. Båtførerprøven tester dine teoretiske kunnskaper innen sjømannskap, navigasjon, sjømerker, håndtering av nøds-situasjoner og regler som gjelder til sjøs.

Det er ikke obligatorisk å ta kurs før du tar båtførerprøven. De fleste opplever likevel et kurs som nyttig og lærerikt. Det finnes både nettkurs og kurs med personlig oppmøte. Sjøfartsdirektoratet kvalitetssikrer ikke kurs til båtførerprøven, og kvaliteten på kursene kan derfor variere. Det finnes for eksempel intensivkurs som kun varer noen timer før man går opp til eksamen. Slike kurs kan ha begrenset verdi dersom du ikke har lagt ned egeninnsats på forhånd. Les mer om båtførerprøven her: sdir.no/fritidsbat/sertifikater/batforerbevis/

Flytevest

I båter under 8 meter skal du ha på deg flyteutstyr når du er utendørs, og båten er i fart. I alle fritidsbåter skal det være vester til alle om bord. Dette gjelder alt fra motorbåt og seilbåt til vannscooter og kano/kajakk. Det kan være lite tid til å lete frem vesten hvis noe plutselig skjer, og du havner i vannet. Vi anbefaler derfor at vesten også er på under fart i båter over 8 meter. Det er båtfører sitt ansvar at personer under 15 år har på seg flyteutstyr. Har du en oppblåsbar vest, bør du hvert år sjekke den for å se at utløsermekanismen er i orden, og at den ikke har gått ut på dato. Se sdir.no/sjekk-vesten for mer info.

Dødmannsknapp

Hvis du bruker dødmannsknapp / automatisk nødstop, vil båten din stoppe om du faller over bord. Dette kan redde livet ditt i en nødsituasjon. Det at båten stopper hvis du faller i vannet, vil også sørge for at andre personer på sjøen unngår å bli skadet av en førerløs båt.

Promille

I Norge har vi to ulike promillegrenser for deg som skal føre båt. Skal du føre en båt under 15 meter kan du maksimalt ha 0,8 promille. For større båter over 15 meter er promillegrensen 0,2.

Vi fraråder på det sterkeste å føre båt i alkohol-påvirket tilstand, da dette fører til at du blir en dårligere båtfører. Hvert år omkommer flere personer etter å ha kjørt båt i beruset tilstand, gjerne i halvmørke eller mørke og i høy fart.

Varsling

Pass på at du har med deg en form for vannnett kommunikasjonsutstyr, slik at du får varslet om hjelp i en nødsituasjon, eksempelvis VHF eller en vannnett mobil. En VHF lar deg få direkte kontakt med nærliggende båter og rednings-tjenesten i en nødsituasjon. For å bruke VHF må du ha VHF-sertifikat. Mobiltelefoner kan ha varierende dekning og lar deg kun snakke med én person om gangen. Likevel kan den i mange tilfeller være til god hjelp dersom noe uforutsett skulle skje. Bruk gjerne et vannnett etui til mobiltelefonen om den ikke tåler vann.

Fartsgrenser

Det er ikke så lett å sette opp fartsskilt på sjøen. Likevel finnes det regler som du må følge når du er ute i fritidsbåt. I Norge kan fartsgrensene på sjøen variere fra kommune til kommune. For å få oversikt over fartsgrensene der du er, kan du bruke appen BåtFart, som er laget av Kystverket. Den kan gi deg varsel om du kjører for fort.

Som båtfører har du ansvar for å avpasse farten etter forholdene. I mange områder er det tett trafikk på sjøen, spesielt i sommermånedene. Mange er ute i kajakk, SUP og andre småbåter uten motor. Vis aktsomhet og ta hensyn til myke trafikanter og badende langs land. Fartøy skal ikke ha høyere fart enn 5 knop hvis man er mindre enn 50 meter fra folk som bader, eller badebøyer.

Vær

Været kanfort endre seg på sjøen. Sjekk værmeldingene jevnlig mens du er på tur.

Ta hensyn til natur og miljø

Bruk av motorbåt og andre båter på sjøen er en allemannsrett, men du må vise hensyn og være varsom.

- Kjør miljøvennlig med minst mulig støy og utslipp.
- Ikke oppsøk og forstyrre vilt, hekkende fugl og dyr på beite.
- Ta hensyn til de som utøver friluftsliv på, i og ved sjøen, og respekter andres behov for ro og stillhet.
- Ta med deg søppelet hjem.
- Husk båltregele! Bål er kun tillatt på godkjente bålplasser og der det åpenbart ikke kan forårsake brann.
- La fiskegarn og fangstredskaper som brukes til fiske, være i fred.
- Du kan dra båten på land i utmark for en kortere periode.
- Spør eier om lov hvis du vil legge båten til privat kai eller brygge.
- Du kan overnatte i båten, også nærmere enn 150 meter fra bebodde hus og hytter, så lenge du viser hensyn til beboerne.

Allemannsretten gjelder også i verneområder, men noen aktiviteter kan være unntatt i verneforskriften for området. Noen steder er det for eksempel forbudt å gå i land mens fuglene hekker. Se hvor og når ferdselsforbudene gjelder, i kart på Miljødirektoratets nettsider og på skilt i verneområdene.

Sjøfartsdirektoratet
Norwegian Maritime Authority

Sjøvettreglene

- Tenk sikkerhet**
Kunnskap og planlegging reduserer risikoen og øker trivselen.
- Ta med nødvendig utstyr**
Utstyret må holdes i orden og være lett tilgjengelig.
- Respekter vær og farvann**
Båten må bare benyttes under egnede forhold.
- Følg sjøveisreglene**
Bestemmelsene om vikeplikt, hastighet og lanterneføring må overholdes.
- Bruk redningsvest eller flyteplagg**
Det er påbudt å ha på seg flyteutstyr om bord i fritidsbåter under 8 meter. Fritidsbåter f.o.m. 8 meter skal ha egnet flyteutstyr til alle om bord.
- Vær uthvilt og edru**
Promillegrensen er 0,8 når du fører fritidsbåt under 15 meter.
- Vis hensyn**
Sikkerhet, miljø og trivsel er et felles ansvar.

Last ned Sjøvettspillet - gratis!

Last ned Sjøvettspillet gratis på App Store eller Google Play. Her kan små og store øve på sjøvettregler og navigasjon.